

Hevesy György Kárpát-medencei Kémiaverseny
Kerületi forduló
2025. február 5. 15.00–16.00
8. évfolyam

Munkaidő: 60 perc

A feladatlap megoldásához kizárólag periódusos rendszer és elektronikus adatok tárolására nem alkalmas zsebszámológép használható. A számológépet nem helyettesítheti mobiltelefon!

1. Keresd a fogalmat! (10 pont)

Melyik fogalomra ismersz rá a megadott meghatározás alapján?

Írd a fogalmat a meghatározás melletti cellába!

1.	Az atommagban található, töltéssel nem rendelkező elemi részecske.	
2.	A periódusos rendszer függőleges oszlopai.	
3.	Az oldott anyag térfogatának és az oldat térfogatának hányadosa százalékban kifejezve.	
4.	Energia felszabadulásával járó átalakulás, amelyben a kiindulási anyagok belső energiája magasabb, mint a végtermékeké.	
5.	Azok a szilárd anyagok, amelyek nem rendelkeznek szabályos kristályszerkezettel.	
6.	Olyan anyag, amely reakciópartnerét elektron felvételére készíti.	
7.	Víz-molekulából proton felvételével keletkező kémiai részecske.	
8.	Az oldatok alkotórészeinek az az elválasztási módszere, amely révén a folyadék elpárologtatása után szilárd anyag marad vissza.	
9.	Szénből, hidrogénből és oxigénből álló szerves vegyületek gyűjtőneve. Ilyen anyag a cellulóz is.	
10.	A természetben elemi állapotban előforduló ásványok gyűjtőneve.	

2. A sósav reakciói (10 pont)

Ebben a feladatban néhány reakcióegyenletet kell felírnod. A közös bennük az, hogy mindegyikben szerepel a hidrogén-klorid vagy vizes oldata, a sósav. A reakciópartnerek nevét és a reakciók tapasztalatait megadjuk.

A reakciópartnerek:

ezüst-nitrát-oldat, kalcium-karbonát, nátrium-hidroxid-oldat, réz(II)-oxid, ammónia

a) A fekete szilárd anyag feloldódik, a keletkező oldat kékeszöld színű.

b) A két színtelen gáz egyesülésekor fehér füst keletkezik.

c) Két színtelen oldat összeöntésével fehér csapadék keletkezik.

d) A fehér szilárd anyag feloldódik, színtelen, szagtalan gáz keletkezik.

e) Két színtelen oldat összeöntésekor reakció történik, de nem következik be szemmel látható változás.

3. Gáz van! (12 pont)

Írd az adott anyag kémiai jelét (képletét / vegyjelét) a neve alá, majd a rá jellemző tulajdonság mellé!

oxigén	szén-dioxid	metán	klór	ammónia	argon

- a) Színes gáz. ....
- b) Jellegzetes szagú gáz. ....
- c) Víz alatt (maradéktaalanul) felfogható. ....
- d) Atomos formában fordul elő a természetben. ....
- e) A tiszta levegő alkotórésze. ....
- f) Hidrogénnel reakcióba lép. ....
- g) Jó oxidálószer. ....
- h) A levegőnél kisebb sűrűségű gáz. ....

Add meg az ammónia vizes oldatának nevét! .....

Add meg a szén-dioxid vizes oldatának nevét! .....

4. Szövegkiegészítés (6 pont)

Egészítsd ki a szöveget az odaillő kifejezésekkel! Válogass ügyesen, nem kell minden megadott kifejezést felhasználnod!

fehér	sav	savas	sav-bázis-	Na_2SO_3
kék	lúg	lúgos	redoxi-	Na_2S
rózsaszín	víz	semleges	bomlási	Na_2SO_4

A nátrium-hidroxid ....., szilárd anyag, vizes oldata ..... kémhatású. Erősen maró hatású, ezért a vele való kísérletezéskor védő felszerelést célszerű használni. Ha az oldatába fenolftalein indikátort csepegtetünk, ... elszíneződést tapasztalunk. A színes oldatba óvatosan kénsavoldatot csepegtetve kémiai reakció játszódik le. A ..... reakció során só és ..... keletkezik. A kapott semleges kémhatású oldatot bepárolva ..... képletű só marad vissza.

5. Számítási feladat (5 pont)

Egy elem 0,6 móljában összesen $3,96 \cdot 10^{24}$ db elektron van.

- a) Hány db proton van ugyanebben a mennyiségében?

- b) Számítással határozd meg, melyik elemről van szó!

6. Számítási feladat (7 pont)

A sók egy része szilárd állapotban is tartalmaz vizet. Ezek kristályrácsában az ionok közé kapcsolódnak be a vízmolekulák, melyek oldódás során az oldószer tömegét növelik. Ilyen anyag a réz(II)-szulfát is.

Egy 16 tömegszázalékos réz(II)-szulfát-oldat 1 dm^3 -éből addig párologtatjuk el a vizet, amíg végül 295 g kristályvizes só ($\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$) marad az edény alján.

Számítsd ki a 16 tömegszázalékos oldat sűrűségét!

